

คอร์รัปชัน: รูปแบบและแนวทางการแก้ไข

Corruption: Models & Solutions

ประภัสสร ทองยินดี¹ และ อรทิณี ทวยนาค²

Prapatsorn Thongyindee¹ and Onthinee Thuynak²

¹สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

¹Office of Academic Affairs, Eastern Asia University

²คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

²School of Management Science, Eastern Asia University

Received: December 16, 2019

Revised: January 20, 2020

Accepted: February 14, 2020

บทคัดย่อ

คอร์รัปชัน เป็นการใช้อำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่บุคคลนั้นมี เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบให้ แก่ตน เองหรือพวกพ้อง เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดผลเสียอย่างร้ายแรงต่อสังคม รวมถึงเป็นต้นเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมต่าง ๆ มากมาย อาจเป็นพฤติกรรมที่ผิดต่อกฎหมายหรือไม่ผิดกฎหมายก็ได้ การคอร์รัปชันนั้นไม่ได้เกิดขึ้น เฉพาะในภาครัฐ แต่ยังรวมถึงภาคเอกชนด้วย การคอร์รัปชันเกิดขึ้นในสังคมมาอย่างยาวนานหลายยุคหลายสมัยจนถึง ปัจจุบัน คอร์รัปชันเกิดขึ้นในทุก ๆ สังคมไม่ว่าแต่ประเทศที่พัฒนาแล้ว เพียงแต่เกิดขึ้นมากหรือน้อยแตกต่างกันออกไป คอร์รัปชันได้ส่งผลเสียอย่างร้ายแรงต่อสังคมเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า บทความนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ รูปแบบการคอร์รัปชัน และแนวทางป้องกันและแก้ไข

คำสำคัญ: คอร์รัปชัน, รูปแบบ, แนวทางการแก้ไข

Abstract

Corruption means exercising power and duties or responsibility to take a graft for oneself or companies. It causes negative effects to society and is a root of several social problems. Corruption may be an illegal or legal action. Corruption is found both in public sector and private sector. Corruption is a long serious problem in every society from past to present, even in developed countries, more or less seriously. Corruption has been negatively affected to society. It is an obstacle of country's development and prosperity. This article thus aims to introduce types of corruption and corruption prevention and solving.

Keywords: Corruption, Types of corruption, Corruption prevention and solving

บทนำ

คอร์รัปชัน (corruption) ไม่ได้เป็นสิ่งที่เพิ่งเกิดขึ้น ในสังคมปัจจุบันแต่ถือว่าเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมมาอย่างยาวนานหลายยุคหลายสมัยจนถึงปัจจุบัน อาจเปรียบเทียบคอร์รัปชันเสมือนโรคชนิดหนึ่งที่ยอมได้ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ มีแต่บรรเทาลงได้เท่านั้น คอร์รัปชันเกิดขึ้นในทุก ๆ สังคม แม้แต่ประเทศที่พัฒนาแล้วการคอร์รัปชันก็ยังมีให้เห็น ให้ได้ยินตามข่าวโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์อยู่ตลอดเวลา การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้างอีกทั้งยังเป็นต้นตอของปัญหาอื่น ๆ ที่จะตามมาอีกมากมาย เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นักวิชาการชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของ คอร์รัปชัน เอาไว้แตกต่างกันออกไปหรือคล้ายคลึงกันขึ้นอยู่กับ มุมมอง แนวคิดและทัศนคติของนักวิชาการแต่ละท่าน ในที่นี้ผู้เขียนขอเสนอานิยามความหมายของคอร์รัปชัน ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2545, น. 79) ได้ให้นิยามความหมายของ คอร์รัปชันว่า มาจากภาษาละติน “Corruptere” ซึ่งหมายถึง การทำลาย หรือละเมิดจริยธรรม หรือธรรมเนียมปฏิบัติในการบริหารงานของเจ้าหน้าที่รัฐเป็นพฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย รวมถึงทำตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย แต่ใช้วิธีการที่ผิดกฎหมาย ซึ่งส่งผลเสียอย่างร้ายแรงต่อสังคม หลาย ๆ ประเทศในโลกได้เผชิญกับปัญหาการคอร์รัปชันมาอย่างยาวนาน โดยคนส่วนใหญ่ในสังคมมักกล่าวกันว่า กลุ่มข้าราชการในภาครัฐถือเป็นกลุ่มบุคคลที่เสี่ยงมีโอกาสการคอร์รัปชันมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ แต่ในความเป็นจริงนั้นการคอร์รัปชันเกิดได้กับทุกกลุ่มบุคคล ในขณะที่ Talisayon (1998 อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับมาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์และคณะ, 2554, น. 15) ได้กล่าวเกี่ยวกับการคอร์รัปชันไว้อย่างน่าสนใจว่า พฤติกรรมที่เรียกว่าคอร์รัปชันเป็นพฤติกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นพฤติกรรมที่เอื้อประโยชน์ให้แก่คนกลุ่มน้อยแต่กลับสร้างภาระให้แก่คนส่วนใหญ่ในสังคม จากที่ได้กล่าวไปจะเห็นได้ว่า นักวิชาการทั้งสองท่านมีมุมมองที่คล้ายกันในเรื่อง พฤติกรรมการคอร์รัปชัน

สำหรับ Tanzi (1998, น. 8-9) ได้กล่าวว่า นิยาม

ความหมายของคำว่าคอร์รัปชัน ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ นิยามความหมายของ ธนาคารโลก (World Bank) ได้ให้ความหมายว่า “The abuse of public power for private benefit” คือ การที่เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจโดยมิชอบเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน และ Tanzi ยังได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับนิยามความหมายของคอร์รัปชันจากธนาคารโลกว่าเป็นนิยามความหมายที่แคบเกินไป การคอร์รัปชันไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในภาครัฐแต่เพียงอย่างเดียว แต่เกิดขึ้นกับภาคเอกชนด้วย และคอร์รัปชันนั้นไม่ได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ของตนเพียงอย่างเดียว แต่อาจจะกระทำไปเพื่อพวกพ้อง ครอบครัวและญาติสนิท มิตรสหาย ซึ่งคล้ายคลึงกับ Clinard and Yeager (2005 cited in The International Council on Human Rights Policy, 2009, น. 32) ได้กล่าวว่า ในภาคเอกชนการคอร์รัปชันมักจะเกิดขึ้นระหว่างกลุ่มบุคคลในหน่วยงานหรือห้างร้านกับผู้จัดการจำหน่ายหรือผู้ให้บริการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นพฤติกรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ ให้ความร่วมมือหรืออำนวยความสะดวกซึ่งกระทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง ตามที่ The Organisation for Economic Co-operation and Development (2008, น. 23) ได้กล่าวว่า The Asian Development bank (ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย) ให้นิยามว่า คอร์รัปชันเป็นการใช้อำนาจหน้าที่หรือยอมละเลยหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในทางที่ผิดกฎหมายหรือไม่ถูกต้อง เพื่อประโยชน์แก่ตนเอง

หนึ่งในนิยามความหมายที่นิยมใช้ในการจำกัดความของ คอร์รัปชัน คือ ” Corruption is the abuse of entrusted power for private gain” คือ การแสวงหาอำนาจหรือผลประโยชน์โดยมิชอบจากความไว้วางใจที่ได้รับโดยเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน (The United States Agency for International Development, 1999 cited in The International Council on Human Rights Policy, 2009, น. 32) สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับมาตาลักษณ์ออรุ่งโรจน์และคณะ (2554: 16) ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่า การคอร์รัปชัน น่าจะหมายถึง ฉ้อราษฎร์บังหลวงซึ่งมีความหมายกว้างกว่าการทุจริต โดยคำว่า คอร์รัปชันหมายถึง การเบียดบังหรือยกยอกทรัพย์สินของรัฐและของ

สาธารณะ ซึ่งรวมถึงการกินสินบาทคาดสินบน และการแสวงหาอำนาจโดยวิธีที่ผิดทำนองคลองธรรม อาจไม่ผิดต่อกฎหมายอาญา แต่ก็ถือว่าเป็นการคอร์รัปชันด้วยเช่นกัน สำหรับ ฐานันท์ วรรณโกวิทย์ (2554 อ้างถึงใน จารุวรรณ สุขุมลพพงษ์, 2556, น. 12) ได้กล่าวว่า สถาปนาชุมชนยุโรป ได้ให้คำจำกัดความคอร์รัปชันว่า หมายถึง การใช้อำนาจสาธารณะเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน หรือการให้สินบน และประพฤติฝ่าฝืนความรับผิดชอบหรือหน้าที่ที่ได้รับ อาจจะผิดหรือไม่ผิดกฎหมายก็ได้ แต่เจตนาจะได้รับประโยชน์อันที่ไม่สมควร สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สรุปได้ว่า ความหมายคอร์รัปชัน ในช่วงต้นมีการให้นิยามความหมายเอาไว้หลากหลาย สำหรับความหมายของคอร์รัปชัน ในทัศนะของผู้เขียน หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่บุคคลนั้นมี เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคม รวมถึงเป็นต้นเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมต่าง ๆ มากมาย อาจเป็นพฤติกรรมที่ผิดต่อกฎหมายหรือไม่ผิดกฎหมายก็ได้ การคอร์รัปชันนั้นไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะภาครัฐแต่ยังรวมถึงภาคเอกชนด้วย

รูปแบบการคอร์รัปชัน

จากความหมายในช่วงต้นสรุปได้ว่า คอร์รัปชันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง ผู้เขียนเห็นว่าเราอาจเรียกการคอร์รัปชันว่าเป็นการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่หรือความรับผิดชอบที่ย่อมได้ รูปแบบการคอร์รัปชันมีมากมายหลายรูปแบบ บุคลากรในแต่ละหน่วยงานหรือองค์กร ห้างร้านต่าง ๆ อาจมีพฤติกรรมการคอร์รัปชันที่แตกต่างกันออกไปหรือคล้ายคลึงกัน คำว่าคอร์รัปชัน เป็นคำที่มีความหมายที่กว้างไกล เช่น กรรมการยกยอกเงินบริษัทที่คอร์รัปชัน เจ้าพนักงานท้องถิ่นเรียกค่าใบอนุญาตก็เรียกว่าคอร์รัปชัน เป็นต้น ในขณะที่คำจำกัดความที่เป็นสากลก็ระบุไว้อย่างกว้าง ๆ เช่นกันว่า คอร์รัปชันคือ กระบวนการบิดเบือนอำนาจโดยมิชอบ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ คำจำกัดความเกี่ยวกับคอร์รัปชันในช่วงต้นยังไม่เอื้อต่อการปราบปรามการคอร์รัปชันเท่าที่ควร ดังนั้นเราจึงต้องกำหนดรูปแบบการคอร์รัปชันขึ้นมาเพื่อที่จะได้เอื้อต่อการปราบปรามการคอร์รัปชันให้ดียิ่งขึ้น การคอร์รัปชันสามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

ประเภทแรกเป็น คอร์รัปชันในภาคเอกชน หรือพูดง่าย ๆ เอกชนโกงกันเอง และยังรวมถึงเอกชนโกงประชาชน คอร์รัปชันประเภทนี้เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในสังคมกระบวนการทางกฎหมายทั้งทางแพ่งและทางอาญาช่วยปราบปรามได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ยังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอในการควบคุมและป้องกัน เช่น การฉ้อโกงระหว่างคู่ค้าคู่สัญญา พนักงานหรือผู้บริหารของบริษัท การหลอกลวงผู้บริโภคโดยการจำหน่ายสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานหรือการหลอกลวงนักลงทุน เป็นต้น

ประเภทที่สอง คอร์รัปชันในภาครัฐ หรือจะเรียกว่าบังหลวงก็ได้ การคอร์รัปชันประเภทนี้เป็นการเบียดบังเอาทรัพย์สินของรัฐมาเป็นของตนเองหรือพวกพ้อง โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และชำนาญในกฎระเบียบเป็นอย่างดี รู้ช่องทางหลบเลี่ยงข้อกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ ที่พอจะเห็นช่องทางให้เอาเงินหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่เป็นของหลวงมาเป็นของตน เช่น การใช้ใบเสร็จเท็จในการเบิกเงินจากหลวง การออกใบรับรองสิทธิหรือโฉนดที่ดินสาธารณะให้แก่ตนเองและพวกพ้อง คอร์รัปชันประเภทนี้ถือว่าร้ายแรงส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม คอร์รัปชันประเภทนี้เกิดขึ้นเยอะมากในสังคมแต่ยังดีที่มีกระบวนการทางสังคมที่ติดตามตรวจสอบและมีแนวโน้มพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น (บรรยง พงษ์พานิช และธนกร จวงพานิช, 2557, น. 20-22)

นอกจากนี้ในปัจจุบันการติดสินบนให้กับเจ้าหน้าที่รัฐที่นิยมทำกัน คือ การให้ของขวัญแทนการติดสินบนเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน คอร์รัปชันประเภทนี้สร้างความเสียหายให้แก่รัฐหรือสังคมเป็นอย่างมาก การกระทำประเภทนี้ยากที่จะแยกได้อย่างชัดเจนว่า ให้เพื่อเป็นของขวัญหรือให้เพื่อติดสินบน แต่ก็ต้องแยกแยะให้ได้ว่าอันไหนเป็นของขวัญหรือการติดสินบน อาจทำได้โดย พิจารณาจากขนาดหรือมูลค่าของขวัญ ข้อมูลความเชื่อมโยงกันระหว่างผู้ให้และผู้รับ รวมถึงให้โดยเปิดเผยมีคนเห็นมากมายหรือให้ในที่ลับตาเก็บเป็นความลับสองต่อสอง การที่จะแยกแยะได้นั้นต้องทำอย่างละเอียดและรอบคอบ ซึ่งไม่ง่ายเลยที่จะแยกว่าอันไหนของขวัญหรือสินบน (Tanzi, 1998, p. 9) และยังมี การคอร์รัปชันอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การคอร์รัปชันที่เกิดจากการการทับซ้อนของผลประโยชน์ หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล ภาษาอังกฤษเรียกว่า conflict of interest ซึ่งหมายความว่า

ว่า การทับซ้อนของผลประโยชน์ของบุคคลที่มี 2 สถานะ หรือมากกว่าในเวลาเดียวกัน คือ ตำแหน่งสาธารณะ เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี อธิบดี เป็นต้น และตำแหน่งใน บริษัทเอกชนในคราวเดียวกัน อาจจะเป็นกรรมการบริษัท หรือหุ้นลม เป็นต้น ซึ่งบุคคลดังกล่าวอาจมีแนวโน้มในการ ใช้อำนาจและหาผลประโยชน์โดยมิชอบให้ตนเองหรือให้ พวกพ้อง ตัวอย่างที่พบเห็นได้เสมอ ๆ ในสังคม คือ การ ชะนะการประมูลโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่จากภาครัฐ เมื่อ ตรวจสอบได้พบว่าผู้ชนะประมูลมีพรรคพวกเป็นนักการเมือง หรือบริษัทที่ชนะการประมูลมีนักการเมืองร่วมหุ้นหรืออยู่ เป็นหุ้นลม การชะนะการประมูลดังกล่าวด้วยอิทธิพลทางการเมืองจะส่งผลให้ผู้ชนะการประมูลสามารถทำกำไรได้เกิน กว่าที่ควรจะเป็น ปัจจุบันการคอร์รัปชันในโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐได้กลายเป็นแหล่งหารายได้ที่สำคัญของ นักการเมืองและข้าราชการที่มีความเกี่ยวข้อง พบเห็นได้ ตามหัวเมืองใหญ่และในท้องถิ่นต่าง ๆ (ผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2546, น. 61- 63)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2551, น. 40-42) ได้กล่าวว่าผลการสอบสวนและศึกษาของคณะกรรมการ วิสามัญพิจารณาสอบสวนและศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการทุจริต คอร์รัปชันของวุฒิสภา ได้มีการแบ่งกรณีของการทุจริต คอร์รัปชันออกเป็น 5 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การทุจริตเชิงนโยบาย ถือเป็นการทุจริต คอร์รัปชันรูปแบบใหม่ที่มีความสลับซับซ้อน มักอาศัยรูปแบบของกฎหมายหรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือมติของ คณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ให้ แก่ตนเองหรือพวกพ้อง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เกิดความ ขำใจว่า เป็นเรื่องที่ถูกต้องชอบธรรม รวมถึงยังสามารถ ตรวจสอบได้ยาก ในอดีตนักการเมืองต้องอาศัยนักธุรกิจ ข้าราชการเป็นผู้ช่วยเหลือถึงจะสามารถคอร์รัปชันใน องค์การขนาดใหญ่ได้ แต่ในปัจจุบันกลุ่มนักธุรกิจเหล่านี้ ได้กลายมาเป็นนักการเมืองมีอำนาจในการออกกฎหมาย กำหนดมติคณะรัฐมนตรี คำสั่ง และระเบียบต่าง ๆ เสียเอง ทำให้กระบวนการแสวงหาผลประโยชน์ในโครงการต่าง ๆ ของรัฐมีนโยบาย กฎหมายและคำสั่งต่าง ๆ รองรับอย่าง ถูกต้องชอบธรรม (สังคีต พิริยะรังสรรค์, 2549, น. 18) ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

ก. มีการกำหนดนโยบายที่จะทำโครงการหรือ

กิจการ โดยองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาลที่อ้าง ประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชนเป็นหลัก

ข. มีการเตรียมการรองรับโครงการหรือกิจการ นั้นให้มีความชอบด้วยกฎหมายหรือกฎระเบียบ

ค. ท้ายที่สุด ผลประโยชน์จากการดำเนินงานจะ ตกแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล รวมถึงพวกพ้อง ญาติมิตรของ ผู้กำหนดนโยบายซึ่งอาจเป็นเงิน ทรัพย์สิน สิทธิประโยชน์ อย่างอื่น มักเป็นผลประโยชน์มหาศาล

2. การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เป็นการ ใช้อำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบของตนในฐานะเจ้า หน้าที่ของรัฐเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือกลุ่มบุคคล ใดบุคคลหนึ่ง ปัจจุบันมักเกิดจากความร่วมมือกันระหว่าง นักการเมือง พ่อค้าและข้าราชการประจำ เช่น การที่นักการเมืองและนักธุรกิจร่วมกันครอบครองที่ดินของรัฐโดยมิชอบ โดยมีข้าราชการฝ่ายปกครองและเจ้าพนักงานที่ดินในท้องถิ่นให้ความร่วมมือด้วย

3. การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง การทุจริตประเภท นี้พบได้ในรูปของการฮั้ว ตั้งแต่การออกแบบ กำหนดรายละเอียดหรือสเปกของงาน คำนวณราคากลาง การประกวด ราคา การประกาศผล การอนุมัติ การทำสัญญาทุกขั้นตอน ของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างล้วนมีช่องโหว่ให้มีการทุจริต กันอย่างง่าย ๆ นอกจากนี้ ยังมีการทุจริตที่มาเหนือเมฆ คือ การอาศัยความเป็นหน่วยงานราชการด้วยกัน จึงได้รับการ ยกเว้นและไม่ถูกเพ่งเล็ง แต่ความจริง ผลประโยชน์จากการ รับงานและเงินที่ได้จากการรับงานไม่ได้นำส่งกระทรวงการ คลัง แต่ตกอยู่แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

4. การทุจริตในการให้สัมปทาน เป็นการแสวงหา หรือเอื้อประโยชน์โดยมิชอบจากกิจการหรือโครงการของ รัฐ ซึ่งรัฐได้อนุญาตหรือมอบให้เอกชนดำเนินการแทน ในลักษณะสัมปทานผูกขาดในกิจการ เช่น การทำสัญญา สัมปทานผูกขาดโรงงานสุรา การทำสัญญาสัมปทานผูกขาด โทรคมนาคม เป็นต้น

5. การทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบการ ใช้อำนาจรัฐ เป็นการพยายามดำเนินการให้มีสายสัมพันธ์ กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อที่จะให้ได้เข้าไป ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เช่น คณะกรรมการการ เลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวไปในข้างต้น การคอร์รัปชันในสังคม ประกอบไปด้วยพฤติกรรมการกระทำที่หลากหลาย การแยกประเภท หรือจัดรูปแบบคอร์รัปชันที่ได้กล่าวไปในข้างต้นมีความแตกต่างกันในหัวข้อใหญ่ แต่ในรายละเอียดปลีกย่อยในแต่ละหัวข้อในภาพรวมมีความคล้ายคลึงและเชื่อมโยงกัน รูปแบบคอร์รัปชันที่ได้กล่าวไปเป็นสิ่งที่มิมีประโยชน์ในการปราบปรามหรือแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันในสังคมให้ถูกที่ถูกทางและเป็นแบบแผนมากยิ่งขึ้น

แนวทางการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน

การจัดอันดับสูงต่ำในการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เป็นสิ่งที่ทำให้คนในสังคมของประเทศนั้น ๆ หันมาใส่ใจ ตื่นตัว หรือร่วมกันหาแนวทางป้องกันหรือแก้ไข หรืออย่างน้อยที่สุดก็ได้ทราบว่าประเทศที่ตนเองอาศัยอยู่นั้นมีระดับการคอร์รัปชันที่รุนแรงหรือไม่ประการใด ประเทศที่ถูกจัดให้เป็นประเทศที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุดในโลก ได้แก่ 1.เดนมาร์ก 2.นิวซีแลนด์ 3.ฟินแลนด์ 4.สวีเดน 5.นอร์เวย์ 6.สวิตเซอร์แลนด์ 7.สิงคโปร์ 8.เนเธอร์แลนด์ 9.ออสเตรเลีย 10.แคนาดา ส่วนประเทศที่มีการคอร์รัปชันสูงที่สุดได้แก่ ประเทศโซมาเลีย เกาหลีเหนือ อาฟกานิสถาน รั้งอันดับที่ 175 เท่ากัน (องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ, 2557, ออนไลน์) สำหรับประเทศไทยองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย (Transparency Thailand) ได้เปิดเผยผลการจัดอันดับดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี 2557 จากองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ซึ่งเป็นองค์กรนานาชาติที่เป็นผู้นำและต่อต้านการคอร์รัปชันในสังคมโลก ก่อตั้งขึ้นในประเทศเยอรมนี ผลปรากฏว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 85 จากการจัดอันดับทั้งหมด 175 ประเทศทั่วโลก และอยู่ในอันดับที่ 12 จาก 28 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และในเอเชียอยู่ในอันดับที่ 3 เท่ากับฟิลิปปินส์ จาก 9 ประเทศในกลุ่มอาเซียน การจัดอันดับดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันในปี 2557 นี้ ประเทศไทยได้เลื่อนลำดับจากปีที่แล้วอันดับที่ 102 ในปีนี้มาเป็น อันดับที่ 85 จาก 175 ประเทศทั่วโลก (จุรี วิจิตรวาทการ, 2557: ออนไลน์) การที่อันดับการคอร์รัปชันของประเทศไทยเลื่อนขึ้นหรือดีขึ้นกว่าเดิมนั้นอาจเกิดจากการตื่นตัวและการร่วมกันของประชาชนในสังคมที่จะหาแนวทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันมากขึ้นกว่าในอดีต

ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมไปถึงเยาวชน สังเกตได้จากนโยบายและการดำเนินงานโดยภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงเยาวชน เช่น โครงการโตไปไม่โกง ค่านิยม 12 ประการ นักเรียนประท้วงไล่ผู้อำนวยการให้ลาออกเนื่องจากมีปัญหาพัวพันเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน การร่วมกลุ่มเป็นเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบการคอร์รัปชันโดยประชาชนอย่างกว้างขวาง เป็นต้น

คอร์รัปชันเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนานเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม เป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ารวมถึง ยังเป็นต้นเหตุของปัญหาต่าง ๆ มากมายที่เกิดขึ้น ดังนั้นการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการ หากยิ่งปล่อยไว้นานเท่าไรยิ่งทำลายหรือส่งผลเสียต่อสังคมหรือประชาชนในประเทศมากขึ้นเท่านั้น การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันนั้นต้องแก้ไข ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านไปพร้อมกัน เช่น เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย ระบบราชการ แนวคิดและการกระทำ ค่านิยม เป็นต้น การแก้ไขหรือปรับปรุงเพียงด้านใดด้านหนึ่งไม่อาจทำให้การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันในสังคมประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ แนวทางการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2548, น. 58-62) มีดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มโทษทางกฎหมายให้มีบทลงโทษที่รุนแรงมากขึ้น เป็นการเพิ่มบทลงโทษให้หนักขึ้นแก่ทั้งสองฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่รัฐที่มีส่วนพัวพันเกี่ยวกับคอร์รัปชันต้องรับโทษเพิ่มขึ้นมากกว่าโทษปกติที่เคยกำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความเกรงกลัวที่จะกระทำความผิดหรือให้ตระหนักว่าสิ่งที่ได้มาจะคุ้มกับสิ่งที่เสียไปหรือไม่ ตัวอย่างของประเทศที่พัฒนาบทลงโทษการคอร์รัปชันที่รุนแรง ได้แก่ สิงคโปร์ การพัฒนาบทลงโทษนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้สิงคโปร์ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน

2. การสร้างกลุ่มเครือข่ายแนวสีกอย่างทั่วถึงและหน่วยงานที่รับแจ้งเบาะแส เพื่อต่อต้านการคอร์รัปชัน เช่น การเปิดสายตรงเพื่อรับแจ้งเบาะแสจากประชาชนและศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ทางไปรษณีย์ต่าง ๆ ทั่วทุกจังหวัด อย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานราชการ

ต่าง ๆ ตลอดเวลา โดยภาคประชาชนแบ่งกลุ่มกันดูแลแต่ละหน่วยงานให้ทั่วถึง เช่น กลุ่ม ก ดูแล กรม ก กลุ่ม ข ดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลของตำบลนั้น กลุ่ม ค ดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น โดยแบ่งตั้งแต่ระดับกระทรวง ทบวง กรมและท้องถิ่น อาจช่วยป้องกันหรือสกัดและยับยั้งการคอร์รัปชันได้ในระดับหนึ่ง การสร้างกลุ่มเครือข่ายต่อต้านคอร์รัปชันจะประสบความสำเร็จได้ประชาชนทุกกลุ่มจะต้องร่วมด้วยช่วยกัน รวมถึงหน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้าน เพื่อที่จะดำเนินการสิ่งที่ได้กล่าวไปในข้างต้นให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

3. หน่วยงานราชการต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส จากเดิมมักปกปิดทุกเรื่องยกเว้นเรื่องที่มีเหตุผลเพียงพอในการเปิดเผย หน่วยงานราชการควรเปลี่ยนหลักคิดเกี่ยวกับการปกปิดข้อมูล มาเป็นการใช้หลักที่ว่าข้อมูลทุกอย่างควรเปิดเผยได้หมด เช่น ข้อมูลการติดตามและประเมินผลโครงการจัดซื้อจัดจ้างต่าง ๆ เป็นต้น และหากมีข้อมูลใดที่จะไม่เปิดเผยจะต้องมีเหตุผลสนับสนุนการปกปิดที่เพียงพอ ประชาชนจำเป็นต้องได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากประชาชนจะได้ช่วยหน่วยงานภาครัฐเป็นหูเป็นตาอีกแรงหนึ่งเมื่อมีการคอร์รัปชันเกิดขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การร่วมมือช่วยกันหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้น

4. การสร้างและปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง การคอร์รัปชันเป็นปัญหาระดับค่านิยมที่เกิดขึ้นในสังคม ด้วยเหตุนี้การแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันต้องจัดการแก้ไขในระดับค่านิยมโดยสร้างค่านิยมในเรื่อง การปลูกฝังให้ประชาชนเห็นผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนหรือพวกพ้อง รวมถึงให้นับถือคนที่คุณธรรมจริยธรรมมากกว่าความร่ำรวยจากการฉ้อโกง และการประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยความเพียรหรือความพอเพียงมากกว่าการคดโกง

5. เชิดชูคนต้นแบบที่ซื่อสัตย์และทำความดี แบบอย่างการกระทำมีความหมายมากกว่าคำพูด ดังนั้นสังคมไทยจะต้องร่วมกันเชิดชูบุคคลต้นแบบที่มีความซื่อสัตย์ อาจเริ่มจากการปลูกฝังให้แก่เยาวชนตั้งแต่ในโรงเรียน มหาวิทยาลัย และประชาชนในสังคมและในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงถ้าผู้นำหรือหัวหน้างานทำตัวให้เป็นแบบอย่างในความซื่อสัตย์และความดีจะเป็นผลดีต่อการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันเป็นอย่างมาก หากสังคม

เต็มไปด้วยบุคคลต้นแบบแห่งความซื่อสัตย์และทำความดี สังคมจะเต็มไปด้วยคนเลียนแบบในการทำความดีและความซื่อสัตย์ และสุดท้ายคนที่ทุจริตคอร์รัปชันจะถูกรังเกียจจากคนในสังคม และก็จะถูกขจัดให้ไม่มีที่ยืนในสังคมไปเรื่อย ๆ จนสุดท้ายอาจจะหมดไปจากสังคม

6. มีกลไก ถ่วงดุล ตรวจสอบการทำงาน การสร้างกลไกในการถ่วงดุลหน่วยงานราชการ โดยมีให้หน่วยงานราชการใช้อำนาจโดยขาดการตรวจสอบ ต้องให้ประชาชนมีสิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานด้วย อาทิ การตั้งด่านตรวจผู้กระทำความผิดกฎจราจร โครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ของภาครัฐหรือของท้องถิ่น ควรมีภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้วย แนวทางดังกล่าวนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานราชการบางแห่งที่มีอำนาจในการอนุมัติโครงการต่าง ๆ โดยให้ภาคประชาชนเข้ามาถ่วงดุลและตรวจสอบการทำงาน

7. เพิ่มต้นทุนความเสี่ยงในการคอร์รัปชันที่แพงขึ้น โดยเพิ่มต้นทุนหรือความเสี่ยงที่มากขึ้นกว่าเดิม โดยให้ผู้ที่จะกระทำความผิดตัดสินใจได้ยากขึ้นว่าจะกระทำความผิดหรือไม่ และให้เกิดความตระหนักว่าละเมิดกับสิ่งที่ได้รับมาหรือไม่ในการเสี่ยงที่จะคอร์รัปชัน จากแต่ก่อนการตัดสินใจคอร์รัปชันจะตัดสินใจง่าย เนื่องจากยากต่อการถูกจับถ้าไม่มีหลักฐานเพียงพอ รวมถึงผลตอบแทนในรูปของตัวเงินมีมูลค่ามาก โดยต้องทำอาทิ ปรับบทลงโทษที่หนักมากขึ้นกว่าปกติให้ตระหนักถึงความเสื่อมเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล มีระบบตรวจสอบที่เข้มแข็งและละเอียดถี่ถ้วน โอกาสของผู้กระทำความผิดจะถูกจับได้มากยิ่งขึ้น

8. การเพิ่มเงินเดือนให้แก่บุคลากรในภาครัฐให้สูงขึ้น จากการศึกษา พบว่า ระดับของเงินเดือนมีผลต่อการทุจริตคอร์รัปชันของบุคลากร เช่น ในประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่ถูกจัดอันดับว่าเกิดการคอร์รัปชันน้อยที่สุดประเทศหนึ่งของโลก เมื่อพิจารณาลงไปในรายละเอียดพบว่า ประเทศสิงคโปร์ได้มีการปรับขึ้นเงินเดือนให้แก่บุคลากรให้อยู่ในระดับสูงอย่างเหมาะสมต่อสังคมปัจจุบันและถือว่าสูงมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในหลาย ๆ ประเทศ ผลปรากฏว่าจากระยะเวลาที่ดำเนินการเรื่องนี้มาได้ส่งผลให้ระดับการคอร์รัปชันของประเทศลดลงไปจนน่าตกใจจนถึงปัจจุบันมีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นในระดับต่ำมาก (Tanzi, 1998, p. 16-17)

การขจัดเงื่อนไขที่เอื้อให้เกิดการทุจริต เป็นปัจจัย

หนึ่งที่จะช่วยป้องกันหรือแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้อย่างดีเยี่ยม ทำได้โดยการลดระบบขั้นตอนในระบบราชการและกฎระเบียบที่ยุ่งยากซับซ้อนที่มีความเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐในหลาย ๆ ขั้นตอนลง ในหลาย ๆ ประเทศโดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา เจ้าหน้าที่รัฐเป็นผู้ที่มีบทบาทสูงในการอนุมัติหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตั้งแต่การอนุมัติ การยอมรับ รวมถึงการอนุญาตในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของประชาชน ซึ่งมีขั้นตอนที่มากมายและซับซ้อน เช่น การทำธุรกิจเปิดร้านต่าง ๆ การกู้ยืมเงิน การขอใบขับขี่ การขอหนังสือเดินทาง การขอสัญชาติ การทำธุรกิจระหว่างประเทศ เป็นต้น จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วต้องการการอนุมัติ การยอมรับ รวมถึงการอนุญาต และมีขั้นตอนดำเนินการที่ซับซ้อนและต้องการเอกสารเพื่อดำเนินการจำนวนมาก อีกทั้งอำนาจในการอนุมัติ รวมถึงระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่รัฐแทบทั้งสิ้น สิ่งเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่รัฐมีโอกาสในการคอร์รัปชัน (Tanzi, 1998, p. 10) เพื่อแก้ไขปัญหาภาครัฐควรผลักดันงานบริการไปให้เอกชนให้มากที่สุด เช่น งานศุลกากร เพื่อตัดหรือยกเลิกงานบางอย่างออกไปจากอำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อที่จะได้ลดโอกาสในการทุจริตให้ลดน้อยลง และถ้ากลัวเอกชนจะทุจริตอีก ก็เพิ่มโทษให้กับเอกชนที่บกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ให้หนักขึ้นกว่าเดิมจนให้ดูเหมือนว่ามากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากการยอมทุจริตหรือบกพร่องต่อหน้าที่ การทำเช่นนี้จะช่วยให้เอกชนขวนขวายหามาตรการมาป้องกันหรือช่วยไม่ให้เกิดการทุจริตหรือบกพร่องต่อหน้าที่ได้เองอย่างอัตโนมัติ หนึ่งในคอร์รัปชันที่ถือว่าแนบเนียนและจับได้ยากที่สุด คือการโกงที่ “เสียกระจาย” เป็นการโกงในระดับนโยบายส่วนกลาง เพราะโกงไปเท่าไร เงินที่ถูกโกงไปก็จะถูกเฉลี่ยไปเป็นภาษีของคนทั้งประเทศจนหารแล้วตกคนละไม่กี่บาทยากที่ใครจะรู้ตัว และเป็นเดือดเป็นร้อนแนวทางที่จะแก้ไขการทุจริตคอร์รัปชันที่ได้กล่าวไปในข้างต้น คือ ต้องมีการกระจายอำนาจที่จะกำหนดงบประมาณและควบคุมทรัพยากรต่าง ๆ ไปให้ท้องถิ่นมากขึ้น การทำแบบนี้จะตัดปัญหาการโกงแบบกระจายไปได้ ซึ่งทำให้การตรวจสอบทำได้ง่ายขึ้นอีกทั้งยังเป็นแรงจูงใจให้คนในท้องถิ่นกวัดจันตรวจสอบการใช้งบประมาณที่เข้มงวดขึ้น เพราะรู้สึกได้ว่าตนเองมีส่วนได้เสียจากการใช้งบประมาณของท้องถิ่นนั่นเอง (บรรยง พงษ์พานิชและธนกร จวงพา

นิชม, 2557, น. 43-44) รวมถึงการปฏิรูประบบราชการให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ปลุกฝังให้บุคลากรยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและความซื่อสัตย์ รวมถึงมีธรรมาภิบาลที่ดี จะช่วยให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในสังคมประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ เป็นการแก้ไขปัญหายั่งยืน

นอกจากนี้แนวทางการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในประเทศที่ประสบความสำเร็จเป็นสิ่งที่เราควรเรียนรู้และควรนำไปปรับใช้ เพื่อประสิทธิภาพและความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในสังคมของเราในที่นี้ขอยกตัวอย่างประเทศนิวซีแลนด์เป็นประเทศที่มีธรรมาภิบาลที่ดีและประสบความสำเร็จในการปฏิรูประบบราชการให้มีความเข้มแข็งโดยใช้ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1. จัดการให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการแบบธุรกิจเอกชน เช่น ต้องทำระบบบัญชีแบบธุรกิจเอกชน มีการจ่ายภาษีให้แก่รัฐ จ่ายค่าเสียโอกาสในการลงทุนให้แก่รัฐ 2. แปรรูปหน่วยงานรัฐให้ดำเนินการโดยธุรกิจเอกชน โดยทบทวนบทบาทและยกเลิกภาระงานต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น 3. กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการในระบบการค้าปกติโดยไม่เอื้อสิทธิพิเศษใด ๆ ให้แก่ส่วนราชการ 4. เน้นผลงานและความรับผิดชอบ (ประสิทธิ์ ดำรงชัย, 2543 อ้างถึงในสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับมาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์และคณะ, 2554, น. 32) ส่วนประเทศสิงคโปร์ รัฐบาลสิงคโปร์ถือว่าการป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่สำคัญมากควรเร่งดำเนินการ โดยใช้แนวทางที่มุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาและการปรับเงินเดือนนักการเมืองและข้าราชการให้มีรายได้ใกล้เคียงกับธุรกิจเอกชน รวมถึงสิงคโปร์ยังตระหนักว่าการแก้ปัญหาคอร์รัปชันนั้นจะสำเร็จได้ต้องมีการปฏิรูปทั้งระบบการบริหารราชการ กฎหมาย การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไปพร้อม ๆ กัน และสิ่งที่ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน คือ การมีกฎหมายการต่อต้านการทุจริตที่รัดกุม และการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มแข็ง (You, Jong-Sung, 2005 อ้างถึงใน สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับมาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์และคณะ, 2554, น. 32)

จากที่ได้กล่าวไปแล้วสรุปได้ว่า แนวทางการป้องกัน

หรือแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน ประกอบด้วยแนวทางที่หลากหลาย ได้แก่ การเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายที่รุนแรงมากขึ้น เพื่อให้ผู้คิดจะกระทำความผิดเกรงกลัวต่อบทลงโทษ การเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส และให้ประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ อย่างอิสระ และการสร้างกลไกเพื่อถ่วงดุลโดยเฉพาะให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และที่สำคัญ การปลูกฝังค่านิยมในด้านความซื่อสัตย์ให้แก่เยาวชน และบุคลากรทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

บทสรุป

คอร์รัปชัน เป็นการใช้อำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง คอร์รัปชันเกิดขึ้นได้ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนจะผิดกฎหมายหรือไม่ผิดกฎหมายก็ได้ และยังส่งผลกระทบในทางลบต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม จะมีประโยชน์ก็แต่ผู้กระทำ และพวกพ้องที่ร่วมกันคอร์รัปชันเท่านั้น คอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในสังคมมีมากมายหลากหลายรูปแบบ รูปแบบการคอร์รัปชัน เช่น การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง การทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ การคอร์รัปชันในภาครัฐกับภาคเอกชน

เป็นต้น คอร์รัปชันในรูปแบบต่าง ๆ ได้ส่งผลเสียอย่างร้ายแรงต่อสังคมเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น การป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการ หากปล่อยไว้จะยิ่งจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่สังคม รวมถึงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานแก้ไขและป้องกันปัญหาคอร์รัปชันอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพนั้น ต้องแก้ไขและปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านไปพร้อม ๆ กัน เช่น เศรษฐกิจ สังคม ระบบกฎหมาย ระบบราชการ ค่านิยม แนวคิดและการกระทำ เป็นต้น การป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันมิใช่หน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ภาคเอกชน และประชาชนทุกคนในสังคมต้องช่วยกันสอดส่องดูแลการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งสามภาคส่วนที่ได้กล่าวไปต้องร่วมมือกันอย่างสมัคสมานสามัคคี มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างเต็มความสามารถ โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในสังคมก็จะมีโอกาสสูงตามไปด้วย ถ้าหากวันหนึ่งวันใดสังคมปราศจากการคอร์รัปชันแล้ว วันนั้นอาจจะได้เห็นความเจริญก้าวหน้าของสังคมอย่างที่ไม่เคยพบเจอมาก่อนเลยก็เป็นได้

References

- Pongpanich, B., & Chuangpanich, T. (2014). *Wagging dog*. Bangkok: Openworlds. (in Thai)
- Wijitwatakan, C. (2014). *The result of the 2014 world corruption ranking, Thailand was 85 out of 175 countries*. [Online]. Retrieved from <http://thaipublica.org/2014/12/cpi-2014-1/> (in Thai)
- Sukhumalpong, J. (2013). *Trends in corruption in Thailand*. Bangkok: Office of Secretary-General of the House of Representatives. (in Thai)
- Chareonwongsak, K. (2004). *The finesse of corruption*. Bangkok: Success Media. (in Thai)
- Office of the National Counter Corruption Commission. (2008). *National strategy that with the prevention and suppression of national corruption*. Bangkok: Office Protection Board and National Corruption Suppression. (in Thai)
- Office of the Civil Service Commission. (2001). *Thailand clean and transparent project*. Bangkok: Sahamit Printing. (in Thai)

- Organization for International Transparency. (2014). *Results from the world corruption ranking 2014, Thailand was 85 out of 175 countries. That has the highest corruption in the world.* [Online]. Retrieved from http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1417679481 (in Thai)
- Pongpaichit, P. (2003). *“Two forms of corruption.” in churairat saenjairak. (Editor). Good governance and corruption in Thai society.* Bangkok: Withithi Institute. (in Thai)
- Piriyarangsarn, S. (2006). *Total corruption.* Bangkok: Ruamduoychuoykan. (in Thai)
- Thammasat University Research and Consultancy Institute and Matalak Orrungrochana and colleagues. (2011). *Study of pattern characteristics and the risk of violence in public organizations.* Bangkok: Thammasat University Research and Consultancy Institute. (in Thai)
- Tanzi, V. (1998). *Corruption around the world: causes, consequences, scope, and cures. (Online).* Retrieved from <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/wp9863.pdf>
- The international Council on Human Rights Policy. (2009). *Corruption and human rights: making the connection.* Vernie: ATAR Roto Press SA.
- The Organization for Economic Co-operation and Development. (2008). *Corruption: a glossary of international standards in criminal law.* Retrieved from <http://oecd.org/about/publishing/corrigenda.htm>

